

АГОП МЕЛКОНЯН
ПЛАЧ СЛЕД БОЛКА

chitanka.info

Ръката му с отвращение докосва непохватното и пълнокръвно тяло на Змиевидната, плъзва се по вкостените люспи на гръбначния хребет и достига меките слизести гънки под шията ѝ. Нейното тяло изтръпва от неочакваната ласка, прилепва хълбоци до камъка и оголва белите си резци във въздишка.

„Разпилей спомените си. Равнината е голяма, ще ги поеме. Ще избуят, ще направят ливада от вкоренени преживелици с твърди стъбла, устойчиви срещу времето и вятъра. После ще дойде Големия Ароа да започне да жътвата, ще ги коси стрък след стрък — сигурно с болка, защото той винаги скърби при жътва. Големия Ароа е единственият, който остана от благородните.“

Той иска с тази ласка да ѝ благодари, да укроти настръхналата си съвест, усещането за фаталната невъзвратимост на това отлитане го изпълва с ярост и съжаление. Сребристата игла на звездолета е забила връх в утринното небе в очакване да събуди с грохота и плазмените си облаци стартовата позиция.

„Зрънцата ще останат тук. Ще завали горчив дъжд, кората ще го изсмуче и даде на семенцата живот. Тогава, в сезона на дъждовалежа, аз ставам мъртва люспа, скривам се в някоя кухня, не дишам не мисля. Вън вали горчив жълт дъжд, който разяжда камъните, и като се събудя, гледам чудатите рисунки на дъждовните улейчета. Половин година съм мъртва, тънка и прозрачна като ципа на семе, а после обикалям сама земята и търся какво ново е нарисувал дъждът. Помня, ти каза — ужасно е, единственото живо и разумно същество на тази планета прекарва половин година в летаргия... Не отричай. Не го каза, но си го помисли. Половин година съм мъртва, половин година съм самотна. Така е.“

Вече е трудно да реши какво го задържа при Змиевидната. Късно е да решава. Опитва се да погали гуреливите ѝ клепачи, но внимателно дръпва дланта си. Трябва да каже нещо, но думите му спират точно на гърлото, натрупват се там в голяма и твърда преграда срещу потока на въздуха. Трябва да преглътне страха и отвращението — вместо благодарност, а гледа някъде встрани и мълчи.

„Противна съм ти, знам. Горчивият дъжд направи кожата ми груба, светлината е слаба и очите ми са почти безпомощни. Помня — грозни очи, каза, като на слепец, с мръсножълта и накървена обвивка. Помня — кожата ѝ е рогова, каза, от киселината, която вали вместо

дъжд. Така помисли, когато ме видя за първи път и докосна убиеца, който виси на колана ти. Защо не го направи? Беше малко след дъждовалежа, неуверена бях, помътена, почти без живец. Едва се полюшвах на безпомощните си крака. Ако убиецът на колана ти беше заговорил...“

Към хоризонта виси дрипата на жълт облак. Млад е още, но после ще стане огромен и зъл, ще близне небето с мълнии, ще разпори въздуха с тътен и ще паднат първите тежки капки дъжд, които могат да разтопят звездолета, да го разтворят като белезникава кашица.

„Големият Ароа ще се сърди. В средата на сухия сезон той идва и почва жътвата. Идва от другата земя, която е близо до слънцето, до моето слънце. Не знам как долита, но събира твърдите стръкове и не поглежда към мен. Но ти не искаш да оставиш още малко от себе си, сърдиш се, пазиш спомените си, ала не можеш да ги възкресиш. А аз мога и ще го направя за теб. И за онази, която е с теб. Искаш ли?“

Все едно дали иска — в далечината вече се вижда умореният силует на Марина. Пред завесата на утринното небе тя е нефокусирана, слаба, почти безплътна. Ветреецът откъм планината се опитва да разпилее косите ѝ, но тя ги задържа в малката си шепка и върви спокойно, бавно.

— Не трябва, Марина — казва той, когато тя е съвсем близо. — И двамата сме уморени.

— Остави това, приятелю.

— Предстои ни старт, а ти си съвсем слаба.

Марина прави още няколко крачки и сяда направо върху сухата пръст.

— Говори ли с нея?

— Тя иска. Но ти знаеш, че тя винаги иска! Тя е ненаситна, алчна като влечуго. Тя е готова да ни изпразни съвсем.

Марина не казва нищо и той разбира безсмислието на своята съпротива.

„Идва дъждовалежът, вие ще си отидете, оставам сама, суха и слаба като корица на засъхнала сълза. А вие можете да разпилеете спомените си, равнината ще ги поеме. Равнината има нужда от тях. И Големия Ароа. Помня — какви възхитително чисти кристали силиций, каза, когато за първи път видя прозрачните храсти в равнината. А това

са посадени спомени. Мога да събудам миналото и да го засявам тук, после идва Големия Ароа и коси стрък след стрък. Тя чака, виждаш ли, чака. Тя иска пак да го направим.“

— Но аз не искам, Марина. Имам право, все пак, половината от него е моя, принадлежи ми, нали?

— За последен път.

— На мен ми омръзна! Противна ми е тази мултипликация! Правили сме го десет пъти, с всичките му ужасни атрибути. Аз не издържам, аз съм астронавт, а не палач. За един писък, господи, само за един писък!

Марина погалва нежно Змиевидната и миналото се събужда.

В изолационната е чисто и спокойно. Чува се само жуженето от кутията на коагулатора.

— Не мога повече, Андрей! Болките ми наистина стават ужасни. Нещо непрекъснато ме прерязва през кръста.

— Още малко. Не се страхувай, организмът сам подсказва началото. Ще се казва Еуропио и ще е много умен и красив, нали?

Той гледа едрият ѝ корем, полюшван от вътрешни тласъци, пръстите ѝ, впити до посиняване в кожените халки, и ходилата, които ритат пространството и търсят упора за напън.

— За първи път ще акуширам. Мислиш ли, че съм непохватен? Аз съм само астронавт. В школата ни казаха нещичко, но само на теория. Вчера прочетох всичко по въпроса.

Устните ѝ са присвити и морави. Тишината на звездолета се разкъсва от вик, който хуква по коридорите, удря стените и люковете, и дращи по черепа на Андрей. Викът на началото. Кръв по меката кожа на ръкавиците, дишаща на едри глътки плът, покрита от изпънати в усилия капиляри, които пулсират. Аленият склон на главичката, втурнала се непреодолимо напред, надеждата на пъпната връв, разпъвана от меки тласъци. Човече, дошло стотици милиони километри след зачатие си под светлината на комета. И детски плач, обвит в алена слуз — като първа претенция към света и като първо доволство от него.

— Момче е, момче! Еуропио мой!

— Вдигни го, Андрей. Искам да го видя.

Но след минута плачът секва, колената се отпускат до коремчето, устните бързо посиняват и пулсомерът спира стрелката си на нула.

Тя лежи върху сухата пръст, на няколко метра от лигавата паст на Змиевидната. Коленете ѝ са все още отворени, палците притискат хълбоците, лицето ѝ е жълто като уморена звезда, нещо разпъва гърдите ѝ отвътре.

— Отвори очи, моля те, Марина. Нали това искаше — Еуропио, момчето ни, е мъртъв. Умря за единадесети път.

„Тя иска, не разбирам защо. Два часа болка, за да чуе един плач. Кой плаче? Не разбирам. Мразиш ме, знам, защото мога да връщам спомените; заради това, че мога да връщам болката. Но и радостите. Вие винаги искате болката, тази болка, защо толкова ме мразиш? Аз съм самотна, идва дъждовалежът, ще се скрия в някоя кухня и ще стана мъртва люспа. По равнината ще има много храсти — твоите и нейните. Ще дойде Големия Ароа и ще започне жътвата. Ще коси стрък след стрък. Ти ще заминеш, но тя ще остане тук. Знам това, сигурна съм. Само аз мога да ѝ давам този плач, а тя има нужда от него. Ти ще си отидеш, ти си друг, пътят те примамва, но тя ще остане. Ще я скрия в моята кухня, докато мине дъждовалежът, а после тя ще разпилява спомените си. Този спомен — плач след два часа болка. Равнината е голяма, ще го приеме много пъти, защото тя ще го и ска много пъти. Знам, че ме мразиш, но аз не съм Големия Ароа, слаба съм и самотна. Само това мога да правя... Щом тя иска... Два часа болка за един плач. Кой плаче? Не разбирам защо го иска, нищичко не разбирам...“

Агоп Мелконян, Спомен за света — сборник разкази и новели,
изд. Отечество, 1980

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.